

VERGUNNING NATUURWET

Ondernemers komen er bijna niet meer uit. En sommige provincies maken fouten, constateert Renske Wingens, advocaat agrarisch recht bij Hekkelman Advocaten en Notarissen. Jurisprudentie zal in de komende jaren duidelijk moeten maken wat wel en wat niet geoorloofd is.

De natuurregelgeving is niet eenvoudig uit te leggen. Ondernemers met een veehouderij hebben enkele belangrijke vragen, stelt Renske Wingens: Heb ik een Natuurbeschermingswetvergunning (NB-wetvergunning) nodig? En zo ja, krijg ik die en onder welke voorwaarden? Wingens constateert dat iedere provincie anders met de regels omgaat. Dat maakt het beleid verre van eenduidig. Volgens

deze advocaat zijn verschillende provinciale verordeningen dan wel provinciaal beleid mogelijk zelfs in strijd met de Natuurbeschermingswet.

NB-wetvergunning nodig?

Het is moeilijk om op voorhand aan te geven welke ondernemer een NB-wetvergunning nodig heeft. Op de eerste plaats hangt het af van de afstand tot het natuurgebied. Die afstand hangt samen

Verschillen tussen provincies

Voor ieder natuurgebied gelden eigen regels. Dat maakt de vergunningverlening complex.

Foto: Twan Wiermans

BLIJFT ONDUIDELIJK

met de gevoeligheid van het natuurgebied voor ammoniak (bijvoorbeeld om welk beschermd plantje of beestje het gaat) en de uitstoot van de ammoniak door het bedrijf en in de omgeving.

Versillende provincies toetsen of de plannen van de ondernemer gepaard gaan met een toename in ammoniak. Is dat niet het geval, dan stellen sommige provincies dat er geen NB-wetvergunning nodig is. Volgens Wingens is dit in sommige gevallen een foute interpretatie van de provincie. "Als er een wijziging is in de veestapel en/of de ammoniakemissie, maar geen toename van ammoniakdepositie, dan heeft de ondernemer nog wel steeds een NB-wetvergunning nodig, maar moet de vergunning mijns inziens zonder meer worden verleend." (Zie kader voor uitleg bestaande rechten.)

Wingens begrijpt heel goed dat veel ondernemers blij zijn met de brief van de provincie waarin staat dat zij geen vergunning nodig hebben, omdat er sprake is van een gelijkblijvende of afnemende ammoniakdepositie. "Volgens de NB-wet is echter óók in die gevallen een vergunning vereist." Of het 'opeisen' van die vergunning verstandig is, is de vraag. Dan zal de provincie namelijk haar verordening of beleid hanteren voor de toekenning van de vergunning en dat kan betekenen (afhankelijk van welk beleid de provincie voert) dat er extra eisen worden gesteld aan de onderneming. Dit kan betekenen dat de vergunning niet, of enkel onder strengere voorwaarden dan de Nbw stelt, wordt verleend.

Strengere voorwaarden

Sommige provincies stellen namelijk strengere voorwaarden aan de vergunningafgifte dan de NB-wet voorschrijft, zoals Noord-Brabant en Overijssel. "Naar mijn mening is dit waarschijnlijk in strijd met de nationale regelgeving", stelt Wingens. Helaas is er nog geen jurisprudentie over, omdat de extra provinciale eisen van recente datum zijn. "Ik zou dit graag willen toetsen bij de Raad van State." Waarom mogen provincies geen extra eisen stellen aan de vergunningverlening? Wingens: "De Nbw (in het bijzonder artikel 19kd Nbw) regelt als wet in forme-

le zin mijns inziens uitputtend de vergunningverlening. Dat wil zeggen: als een vergunning nodig is en wanneer die dient te worden verleend. In een geval van artikel 19kd Nbw (kortweg: als er geen sprake is of zal zijn van een toename per saldo van ammoniakdepositie ten opzichte van 7 december 2004) dient de Nbw-vergunning mijns inziens te worden verleend. De ondernemer heeft bestaande rechten (zie kader). Volgens Wingens kunnen provincies wél eisen stellen, náást de afgifte van de vergunning. Zij kunnen naast de afgifte van de vergunning bijvoorbeeld stellen dat er (over een aantal jaren) aan bepaalde extra voorwaarden moet worden voldaan. "Als je dergelijke 'passende maatregelen' (op grond van

Wat is een melding in juridische zin waard?

artikel 19ke Nbw) aan je broek krijgt, kun je dus geen gebruik maken van je bestaande rechten. In dat geval zou je mogen verwachten dat daar een compensatiebedrag tegenover staat. Ik heb jammer genoeg nog geen rechtszaak gezien die hierover ging. Op grond van een beroep op artikel 31 Nbw acht ik deze mogelijkheid op schadevergoeding in sommige gevallen wel aanwezig."

Melding

Noord-Brabant en Limburg hebben gekozen voor een meldingsconstructie. Dit lijkt mooi voor de ondernemer, maar wat is zo'n melding in juridische zin waard? Wingens: "Ondernemers moeten ervoor zorgen dat ze naast het doen van een melding, de NB-wetvergunning krijgen, en die ook als zodanig aanvragen. "Zet dus duidelijk in je aanvraag of bij het doen van een melding, dat je (ook) een NB-wetvergunning wilt. Anders blijf je het risico lopen dat er in de toekomst tijdens een eventuele handhavingprocedure alsnog een vergunning moet komen. Volgens de NB-wet moet dat namelijk." <

Bestaand gebruik

Op 31 maart 2010 deed de Raad van State een uitspraak over hoe 'bestaand gebruik' moet worden uitgelegd. Deze uitleg geldt nog steeds. Tevens trad op die datum de Crisis- en herstelwet in werking, die middels het nieuwe artikel 19kd Nbw een regeling voor 'bestaande rechten' introduceerde. Van bestaand gebruik is sprake als de omvang van de veestapel en de ammoniakemissie ongewijzigd zijn gebleven sinds de datum waarop het natuurgebied op de lijst met Europese Natura 2000-gebieden werd geplaatst. Voor de meeste natuurgebieden gebeurde dit in de jaren 2000 en 2004. Als referentie wordt de oude Hinderwetvergunning of de milieuvergunning genomen. Als sprake is van bestaande gebruik, heeft de ondernemer geen Nbw-vergunning nodig. Het spreekt voor zich dat vrijwel alle bedrijven sindsdien wel veranderingen hebben doorgevoerd, bijvoorbeeld in aantallen dieren. Al die bedrijven hebben dus een NB-wetvergunning nodig, ook al ging de bedrijfsaanpassing gepaard met een afname in ammoniak.

Van bestaande rechten (het nieuwe artikel 19kd Nbw) is sprake als de handeling al op 7 december 2004 (of later bij aanwijzing van het Natura 2000-gebied na 7 december 2004) werd verricht en sindsdien niet of niet in betekenende mate is gewijzigd, én sindsdien per saldo geen toename van ammoniakdepositie veroorzaakt. In dat geval is wel een Nbw-vergunning nodig, maar betreft het bevoegd gezag bij het verlenen van een Nbw-vergunning niet de gevolgen die een handeling kan hebben door het veroorzaken van stikstofdepositie. Dit betekent dat de ondernemer, indien er geen andere negatieve gevolgen zijn, de Nbw-vergunning krijgt verleend. Hetzelfde geldt voor een handeling die na 7 december 2004 (of later bij aanwijzing van het Natura 2000-gebied na 7 december 2004) is begonnen of in betekenende mate is gewijzigd. Hierbij mogen de maatregelen niet leiden/hebben geleid tot een toename van de ammoniakdepositie.